

Alchemilla

Herfstnummer 2016

Colofon

De Alchemilla verschijnt viermaal per jaar in een oplage van 375 exemplaren.

Het IVN, instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, is een landelijke vrijwilligersvereniging met regionale afdelingen.

Omdat de IVN afdeling West-Friesland ervan overtuigd is dat werken aan een gezond leefmilieu belangrijk is voor ons, voor kinderen en voor u, houdt het zich bezig met allerlei natuuractiviteiten.

Het lidmaatschap kost € 22,50 per jaar. U ontvangt dan dit afdelingsblad en het landelijke IVN-blad Mens en Natuur.

De Alchemilla wordt gedrukt bij Editoo B.V. in Arnhem

Kopij naar redactie@ivn-westfriesland.nl

Bestuur

Voorzitter: Geert Pietersen

T: 0228 523565

E: g.pietersen@ivn-westfriesland.nl

Secretaris: Gé Kenter

T: 0228 513362

E: g.m.kenter@ivn-westfriesland.nl

Penningmeester en

Ledenadministratie: Rob den Hartog

T: 0228 517593

E: r.den.hartog@ivn-westfriesland.nl

Rekeningnummer:

IBAN/Rekeningnummer: NL13 RABO 0167 7601 57

t.n.v. IVN afd. West-Friesland

Leden van Bestuur:

Astrid Bijster

T: 0229 275673

E: a.bijster@ivn-westfriesland.nl

Eleonora de Boer

T: 06 54254117

E: e.de.boer@ivn-westfriesland.nl

Foto's

Foto voorkant:

Amerikaanse rode rivierkreeft, zomaar op het fietspad

Foto: Hans Verhoeven

Foto achterkant:

Paddenpoel in het Eco-project

Foto: Hans Verhoeven

Sponsors

ABZ SEEDS: Bladzijde 16

WFO notarissen: Bladzijde 15

INCOTEC: Bladzijde 22

IVN afdeling West-Friesland

NME centrum: Streekbos Paviljoen

Postadres: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

Telefoon: 0228 520486

Email: info@ivn-westfriesland.nl

Website: www.ivn-westfriesland.nl

Facebook: www.facebook.com/ivnwestfriesland

Twitter: <https://twitter.com/ivnstreekbos>

Nummer KvK: Noordwest-Holland 40624859

RSIN-nummer: 809409914

ANBI: www.ivn-westfriesland.nl/ANBI

Het NME centrum is iedere zondag geopend van 13.00 - 17.00 uur

Dependance:

Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud

Contactpersonen

IVN afdeling West-Friesland organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neemt u dan contact op met onderstaande contactpersonen

Redactie Alchemilla:

Astrid Bijster (zie Bestuur)

Lisbeth van Lintel, T: 0228 517005,

E: l.van.lintel@ivn-westfriesland.nl

Michelle Prins, T: 06 22049814,

E: m.prins@ivn-westfriesland.nl

Hans Verhoeven, T: 0228 515137,

E: j.l.verhoeven@ivn-westfriesland.nl

Joke Tilgenkamp, T: 0229 235101

E: j.f.tilgenkamp@ivn-westfriesland.nl

Werkgroep Duurzaamheid : Geert Veldhuis

T: 06 52618372, E: g.r.veldhuis@ivn-westfriesland.nl

PR / Persberichten: Toos Brink

T: 0228 512316, E: t.brink@ivn-westfriesland.nl

Publieksactiviteiten: Frieda Bus

T: 0228 541489, E: f.bus@ivn-westfriesland.nl

Scholenwerk:Frieda Bus (zie publieksactiviteiten)

Exposities:Beppie van der Wegen

T: 0228 322338, E: b.vd.wegen@ivn-westfriesland.nl

IVN website:Rob den Hartog (zie Bestuur)

Vaarexcursies:Theo Ruiter

T: 0228 515797, E: th.ruiter@ivn-westfriesland.nl

Weidevogelwerkgroep:Geert Pietersen (zie Bestuur)

Knotwerkgroep:Rob Rijswijk

T: 0228 561642, E: r.rijswijk@ivn-westfriesland.nl

Ecowerkgroep: Louis van Wegen

T: 0228 316825, E: l.van.wegen@ivn-westfriesland.nl

IJsvogelwerkgroep:Douwe Greydanus

T: 0228 720119, E: d.greydanus@ivn-westfriesland.nl

Inventarisatie Streekbos:Hans Verhoeven

T: 0228 515137, E: j.l.verhoeven@ivn-westfriesland.nl

Werkgroep Egboetje: Henk Lanting

T:0220 313430, E:h.lanting@ivn-westfriesland.nl

Cursussen: Astrid Bijster (zie Bestuur)

Paddenstoelenstudiegroep PWF: Wil Stelling

T: 0228 315307, E: w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Werkgroep Natuurkoffer: Marianne Ouwerkerk

T: 0228 582303, E:m.ouwerkerk@ivn-westfriesland.nl

Voorwoord

Geert Pietersen

We zitten momenteel in de warmste periode van de zomer, de herfst is nog in geen velden of wegen te bekennen maar wel in aantocht, dat merk je aan de korter wordende dagen. Het was een normale zomer, waarin we wat afstand namen van het dagelijks ritme of met vakantie gingen. Maar ineens werd die zomer bijzonder toen we geconfronteerd werden met het overlijden van ons bestuurslid Adri Bozelie. We wisten dat Adri ziek was, maar haar overlijden kwam toch als een schok. Adri was 10 jaar lid van het IVN Bestuur, waarin ze op haar kenmerkende, nuchtere manier haar bijdrage leverde aan de leiding van IVN West-Friesland. Speciale aandacht had ze voor Het Egboetje en voor de Natuurkoffer. Bij het afscheid bleek de onderlinge verbondenheid met elkaar: heel veel IVN-ers brachten haar een laatste groet. Adri laat een lege plek bij ons achter. Wij herdenken haar in dit nummer met een In Memoriam.

Inmiddels zijn de vakanties weer voorbij en pakken we de draad weer op met onze herfstactiviteiten. Er staat weer veel te gebeuren en voor iedereen zit er wel wat bij. De paddenstoelenstudiegroep gaat weer op zoek naar nog meer bijzondere paddenstoelen in onze omgeving en ook de knotgroep gaat binnenkort weer van start. Let ook op de activiteitenkalender voor de komende herfst, die zit vol met leuke activiteiten en onderwerpen geschikt voort jong en oud. Voor iedereen zit er wel wat bij.

Verder kun je je natuurkennis weer bij de tijd brengen in de nieuwe Groencursus die deze herfst wordt gegeven. En voor wie dat nog niet ver genoeg gaat is er de Natuurgidsencursus die in januari volgend jaar van start gaat. Wees er snel bij, want de inschrijving komt al behoorlijk op gang.

En dan zijn er natuurlijk de plannen voor de bouw van het boothuis. We hebben er al veel over geschreven en de tekeningen hangen al een paar maanden in onze benedenruimte. Eind augustus is ook de financiering rond gekomen dankzij bijdragen van een aantal sponsors die het werk van IVN willen ondersteunen. Ook is het ontwerp door de gemeente goedgekeurd en zijn de benodigde vergunningen verleend. Nu staat niets meer in de weg om met dit mooie en unieke project te beginnen. We zullen nu zo spoedig mogelijk de aannemer de opdracht geven voor de bouw die naar verwachting eind september zal starten. We streven er naar dat het nieuwe botenhuis eind oktober gereed zal zijn en dat de Wilskracht daar nog dit jaar zijn nieuwe onderkomen in zal vinden.

Zo zijn er weer volop activiteiten in en rond het Streekbos Paviljoen. Ik wens jullie veel plezier daarbij.

Van de bestuurstafel

Gé Kenter

Beste mensen, hier dan weer wat besproken zaken door het bestuur.

Omdat er wat verwarring was ontstaan over vergoeding van reiskosten gemaakt door onze actieve leden, heeft het bestuur het volgende nog eens duidelijk naar voren gebracht en dit zal ook in de statuten en in de desbetreffende procedures komen te staan. Reiskosten, gemaakt voor het bijwonen van zakelijke (w.o. educatieve) bijeenkomsten, kunnen op de voorgeschreven wijze worden gedeclareerd, mits goedgekeurd door de verantwoordelijke groepscoördinator.

N.B. Het bezoeken van recreatieve bijeenkomsten, zoals IVN-ledendagen, behoren niet tot deze categorie. In geval van twijfel besluit het bestuur.

Wat betreft de voortgang van het boothuis, zie elders in dit blad. En als we het toch hebben over het boothuis, dan denken we uiteraard meteen aan Theo, die met een hele vervelende ziekte te maken heeft. Men is nu nog steeds aan het onderzoeken en zullen zeer binnenkort gaan beginnen met bestralen en chemokuren. Wij wensen Theo en Corrie veel sterkte.

Inmiddels hebben diverse bestuursleden van ons een leuk contact gehad met mensen van het Klimpark. Het Klimpark wil graag samenwerken met het IVN en heeft leuke ideeën, zoals groepen die komen klimmen ook een excursie of boottocht aanbieden.

De Grote Clubactie lijkt dit jaar toch wel een succes te worden. Er zijn in ieder geval al meer dan 100 loten verkocht. Als de loten binnen zijn zal ik ze in een enveloppe in het kantoortje van het IVN leggen. Men kan daar geld in doen of het bedrag per bank overmaken. Het rekeningnr. zal ik op de enveloppe zetten. Allemaal alvast bedankt voor de medewerking.

OP 15 oktober hebben we weer een trouweledendag. Leden die 25 en 40 jaar lid zijn worden hiervoor uitgenodigd. Na ontvangst volgt een wandeling over de nieuw ontwikkelde paden, waarna voor een heerlijke lunch wordt gezorgd: verzorgd door IJgenweis. Tijdens deze lunch wordt er een certificaat uitgereikt met een mooie bos bloemen.

Tot slot rest mij iedereen een mooie herfst toe te wensen. Tenslotte heeft elk seizoen zo zijn bekeringen.

Rectificatie

Redactie

Rectificatie artikel Moederdag 8 mei 2016 in het Zomernummer. Zowel het artikel als de foto zijn van Frieda Bus, niet van Toos Brink.

Excuses van de redactie

bruari 2006 deel uit van het bestuur en andere werkgroepvergaderingen.

De verhuizing van De Terp naar het nieuwe Streekbos Paviljoen was een intensieve periode. " Bij de les blijven mensen, niet afdwalen" was haar motto. Haar kritische inzicht werd altijd op prijs gesteld. Met haar lach, humor en rake opmerkingen waarvan je dacht: "waar haalt ze het vandaan?" En de koekjestrommel leeg na afloop.....

Sociaal als ze was had ze altijd een luisterend oor en zette zij zich - ondanks haar afnemende gezondheid - voor 100 procent in. Ze had een grote liefde voor de natuur en genoot van de avontuurlijke reizen met de camper. Een positieve vrouw met pit die een warme glimlach bij ons achterlaat.

Onze gedachten en medeleven gaan uit naar allen die haar lief zijn. Tijdens Boomplantdag 2017 zal er op het Egboetsterrein een boom voor haar worden geplant. De " Adri-gedenkbom" zal in overleg met het RSW een mooie plek krijgen.

Het bestuur en de leden van IVN West-Friesland

Klokjesgentiaan
foto Anna Frederiks

In Memoriam Adri Bozelie-Scheerman 18-5-'47 | 22-6-'16

Bedroefd hebben we kennis genomen van het overlijden van Adri, het raakt ons zeer.

Na een korte periode van ernstig ziek zijn heeft zij het leven los moeten laten. Tot in de laatste weken is haar belangstelling voor IVN gebleven.

Haar kennismaking met IVN West-Friesland dateert uit 2004-2005 toen ze de opleiding tot Natuurgids volgde. Onvergetelijk was de manier waarop Adri het oplepelen van een stekelbaarsje door een reiger verbeeldde in de Natuurgidsencursus.

Ze was een goede gids en "breed inzetbaar" om een IVN-term te gebruiken. Ze was op vele terreinen actief: als gids voor volwassenen en het scholenwerk, met de natuurkoffer voor ouderen in verzorgingstehuizen, of achter de marktkraam om IVN en de natuurkoffer te promoten.

" Een bezig bijtje" als het om activiteiten in of rond Het Egboetje ging. Vaak beschikbaar als gids en gastvrouw tijdens de Open Dagen, maar ook paraat op werkdagen of inventarisaties en ze zorgde voor de catering en voor lekkere hapjes als dat gewenst was. Ook in de aankleding van het knusse pand had Adri een grote inbreng. Er moest flink worden gesopt om de roetaanslag weg te krijgen die een oliekachelletje naliet. Maar alles deed ze met " hart voor de zaak" .

Adri was een van de pijlers van onze afdeling. Met grote betrokkenheid en een eigen inbreng maakte ze vanaf fe-

IVN-Zomerweek 2016

Hieronder volgen 3 verslagen van 3 deelnemers aan de IVN-Zomerweek 2016 in Nationaal Park het Drents-Friese Wold

Anna Frederiks

De IVN-Zomerweek: Dit jaar zijn we met de Zomerweek van 5 t/m 12 aug 2016 neergestreken in het Nationaal Park het Drents-Friese Wold, één van de grootste én mooiste aaneengesloten natuurgebieden van Nederland. Wij verbleven in het plaatsje Wateren op de rustieke groepsaccommodatie "de Alberthoeve" , waar je zowel binnen- als buiten kon slapen (tent, camper, caravan).

De Stichting IVN-Zomerweek organiseert elk jaar voor ca. 60 enthousiaste IVN-ers uit het hele land allerlei wandel-

en fietsexcursies met aandacht voor de flora, de fauna & de cultuurhistorie van een gebied. Samen met de lokale IVN-afdelingen, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, vullen we deze week met een boeiend excursieprogramma in de natuur, met een op de omgeving toegespitst thema.

Excursies in een bijzonder landschap

De excursies in het Drents-Friese Wold waren prachtig en heel divers. Het Drents-Friese Wold heeft een zeer afwisselend landschap, bestaande uit uitgestrekte bossen, prachtige natte en droge heidegebieden, stuifzanden, vennetjes, beken, hoogveen en bloemrijke schrale graslanden. Deze grote afwisseling in het landschap dankt het gebied vooral aan de laatste twee ijstijden. Bij het smelten van het ijs ontstonden geulen in het landschap en bleef er een laag keileem achter, waar vervolgens weer een laag dekzand overheen is gewaaid. De aanwezigheid van die laag keileem is vooral voor de waterhuishouding een belangrijk gegeven. Door die laag keileem blijft het regenwater lang staan, waardoor er langdurig hoge waterstanden zijn. Waar de keileemlaag ontbreekt, is het gebied vaak een stuk droger. Het dekzand dat op de keileem ligt is van nature erg voedselarm.

Ook de esdorpencultuur heeft in belangrijke mate het karakter van het gebied beïnvloed. Het Doldersummerveld, het Aeckingerzand, de Berkenheuvel en het Wapserveld werden eeuwenlang door de boeren uit de omliggende dorpen gebruikt voor het begrazen door schapen. Door deze eeuwenlange begrazing en het afsteken van de plaggen voor de potstalcultuur, werden mineralen afgevoerd en verschaalden grote delen van de zure zandgrond. Op die plaatsen ontstonden de heidevelden of soms werd het zelfs stuifzand, zoals bij het Aeckingerzand; in de volksmond ook wel "Kale duinen" genoemd.

Vlinderreservaat Doldersummerveld en de complexe levenscyclus van het Gentiaanblauwtje, Esdorpencultuur én ondoordringbare keileemlaag maken het Doldersummerveld tot een van de meest waardevolle heidevelden. Natte slenken en droge zandruggen wisselen elkaar af, waardoor er een grote variatie in plantengroei is en dat maakt het tot een ideaal leefgebied voor veel vlindersoorten. Het Doldersummerveld is dan ook op 28 augustus 2010 door De Vlinderstichting uitgeroepen tot eerste vlinderreservaat.

Het Gentiaanblauwtje is wel één van de opmerkelijkste vlinders. Dit zeldzame, prachtige blauwe vlindertje leeft in symbiose met zowel de Klokjesgentiaan als met een nest Knoopmieren die vlakbij de plant voorkomt. Het Gentiaanblauwtje zet zijn eitjes af op de bloemknoppen van de Klokjesgentiaan. Wanneer de eitjes uitkomen verlaten de rupsen de gentiaanknop en laten zich op de grond vallen. Hier wachten zij op een bepaalde miersoort, de Knoopmier. Omdat de rupsen zoetige stoffen afscheiden waar de mieren dol op zijn, worden ze door de mieren meegenomen naar het nest. In ruil voor die zoetige stoffen worden de rupsen gevoed door de mieren. Tot en met de winter blijven de rupsen in het mierennest. Wanneer de rupsen zich in het nest gaan ontpoppen tot vlinder moeten ze zo snel mogelijk zien weg te komen, omdat ze dan als indringers worden gezien en worden aangevallen.

Om zich te kunnen voortplanten heeft het Gentiaanblauwtje

twee dingen nodig: de Klokjesgentiaan om de eitjes op af te kunnen zetten én de Knoopmier die de rups meeneemt naar zijn nest en verzorgt. Deze combinatie maakt het vlindertje gevoelig voor uitsterven, omdat een dergelijke combinatie niet vaak voorkomt. Als één van deze schakels wegvalt dan betekent dit het einde van de vlinder.

De Klokjesgentiaan moet het vooral hebben van een natte, voedselarme bodem. Dankzij de natte slenken, het kleinschalige plaggen en het schraal houden van de grond komt de Klokjesgentiaan weer sterk terug. Maar een vernatting van het gebied zorgt juist ook weer voor problemen voor de Knoopmieren. De nesten waarin de rupsen van het Gentiaanblauwtje verzorgd worden liggen altijd op de iets drogere delen. Een verhoging van de grondwaterspiegel is juist weer funest voor deze Knoopmier-nesten, omdat de mieren en rupsen omkomen door verdrinking.

Doordat de natuur vele jaren last heeft gehad van verdroging worden de laatste jaren de grondwaterstanden weer verhoogd; goed voor de Klokjesgentiaan, maar slecht voor mieren. Je kunt het eigenlijk nooit goed doen: is het te droog, dan kwijnt de Klokjesgentiaan weg, maar is het te nat dan verdrinken de mieren. Het zoeken naar een natuurlijk evenwicht tussen die twee is uiterst fragiel.

Helaas hebben we, doordat de zon het liet afweten, geen Gentiaanblauwtje kunnen bespeuren, maar wel de mooie Klokjesgentiaan.

Kleinschalig plaggen
foto Anna Frederiks

Wat maak je mee als deelnemer aan een zomerweek van het IVN? Deze keer mochten we kennis maken met het Drents-Friese Wold.

Het leuke aan de Zomerweek is dat je een gebied in een korte tijd aardig goed leert kennen. Drie dagen lang kun je kiezen tussen 4 excursies van de dag. De excursies worden begeleid door lokale IVN-gidsen, die het gebied goed kennen. Eigenlijk zijn steeds alle 4 de excursies prima, keuzestress....! Maar dat is ook de enige stress van de week. De rest is helemaal voor je geregeld, incl. alle maaltijden. En de meegekomen kok kookt echt heerlijk.

Drie keer per week krijg je een klusje. Het begrip afwasstraat is bekend bij alle deelnemers aan de Zomerweek, maar daarbuiten? Verder ga je de eerste dag fietsen om het gebied te verkennen en heb je nog een keer een werkdag in de natuur. In het midden van de week is er een vrije dag om met een groep iets zelf te ondernemen of juist even de rust op te zoeken. Het is gezellig om op te trekken met een groep IVN-ers met gemeenschappelijke belangstelling voor de natuur.

Wat heeft het meeste indruk op me gemaakt in het Drents-Friese Wold?

- De geschiedenis van de ontginning van (een deel van) het gebied door de Maatschappij der Weldadigheid. Dit verhaal vond ik heel erg interessant. Op een avond zijn we met een gids door Zorgvlied gewandeld en hebben veel van deze geschiedenis gezien en er over geleerd. Op de vrije dag hebben we hier nog een museum over bezocht;

- Oude Willem: wat een rare naam "Oude Willem" . Het bleek een landbouwgebied van 450 hectare, ingeklemd tussen hei en bos, die nu teruggegeven wordt aan de natuur. Bedoeling is een betere verbinding tussen de natuurgebieden. Oude Willem wordt ook geschikt gemaakt om in tijden van hevige neerslag extra water vast te houden. In 2017 moet alles gereed zijn. Wat extra bijzonder is: dat de pinken van de boerderij van Henry's vader hier gestaan hebben;

- Het verhaal van het Gentiaanblauwtje met de ingewikkelde leefcyclus via Klokjesgentiaan en Knoopmieren en de dilemma's rondom het beheer van het gebied. Water vasthouden in het gebied om wateroverlast stroomafwaarts te voorkomen versus leefmogelijkheden voor de Knoopmieren en de Klokjesgentiaan. (Zie het verhaal van Anna). Helaas hebben we geen Gentiaanblauwtje gezien, maar wel Heideblauwtjes en andere vlinders;

- De Kraanvogels die we 2 dagen hebben gezien!! Twee ouders met 2 jongen. De eerste dag vliegend, de 2e dag foeragerend rondom een vennetje. Op die dag hadden we een excursie buiten de paden in een vlinderreservaat. Ons groepje had echt geluk!!

- Heel veel Ooievaars;

- De uitgebreidheid van het Drents-Friese Wold en de afwisseling van (vochtige) heide, vennen, stuifduinen, bossen, etc. De dilemma's en keuzes die gemaakt worden om het gebied te behouden/beheren. Het is zo groot dat steeds gedeelten worden beheerd. Alles tegelijk is te kostbaar;

- Het hoogveen in het Fochtelooërveen, de wandeling door dit gebied;

- Helaas geen slangen gezien, wel een Levendbarende hagedis. Je kunt ook niet alles hebben.

De Maatschappij van Weldadigheid : wat is dit in het kort (er is zoveel over te vertellen)? Deze maatschappij werd in 1818 opgericht door Johannes van de Bosch om werkloosheid en armoede in vooral de grote steden in het Westen te bestrijden. De bedoeling was om de woeste gronden te ontginnen en landbouwkolonies te stichten. Via donaties van welgestelden werd er grond opgekocht en in snel tempo werden enkele kolonies opgestart, waaronder Frederiksoord, Wilhelminaoord en Willemsoord. Er wordt voorzien in werk, onderdak, onderwijs en zorg. Op vaste afstand van elkaar verschenen identieke koloniewoningen langs paden en lanen volgens vaste patronen. Na hun aankomst in de kolonie kregen de armen de beschikking over een kleine woning en een perceel grond. Het was de bedoeling dat zij zelf in hun onderhoud konden voorzien. Steeds als er voldoende geld was verzameld werd er weer een woning gebouwd.

Naast landarbeid moest er door vrouwen en kinderen ook huisnijverheid, zoals spinnen en weven, verricht worden. Al vrij snel kwam men erachter, dat niet iedereen geschikt was voor het werk in de landbouw. Daarom werden ook andere bedrijfstakken opgericht. De kolonies waren redelijk zelfvoorzienend. Er golden strenge regels in de kolonies. Goede harde werkers werden beloond met een wat grotere boerderij rondom de kolonies.

De in Frederiksoord, Wilhelminaoord en Willemsoord ondergebrachte gezinnen waren veelal uit vrije wil gekomen en konden de kolonies ook weer verlaten. Dat was niet het geval in Veenhuizen en Ommerschans: "gestichten" die opgericht werden om landlopers, gestraften, bedelaars, wezen en vondelingen te huisvesten.. De arme en onbruikbare landbouwgronden in Boschoord werden bebost.

Vanwege schulden werden de gestichten Veenhuizen en Ommerschans door de regering overgenomen en getransformeerd tot penitentiaire inrichtingen. Met name Veenhuizen groeit uit tot een compleet "gevangenisdorp" met dan nog een gesloten structuur. Een groot deel van de bebouwing dateert hier van na 1859. Dezelfde Maatschappij van Weldadigheid beheert nog steeds de natuur- en cultuurgronden en een deel van de gebouwen in het gebied rond Frederiksoord, Wilhelminaoord en Boschoord.

Er bestaat een grote wens om dit bezit te behouden en te ontwikkelen. Want alleen een duurzaam beleid kan dit unieke stukje erfgoed veilig stellen voor de komende generaties. Nog altijd is in plaatsen als Frederiksoord, Wilhelminaoord, Zorgvlied en Boschoord de geschiedenis van de kolonies goed te zien. Er is een interessant koloniemuseum. Een aanrader om daar eens rond te kijken.

Louis van Wegen

Voor mij was de mooiste en meest interessante excursie van de afgelopen jaren het bezoek aan de 'Schaopedobbe' nabij Elsloo tijdens de IVN Zomerweek 2016, zie <http://www.itfryskegea.nl/Natuurgebied/Schaopedobbe/>. Ik was nog nooit in Nederland naar zo'n stukje bijna ongerepte natuur geweest. Voor de zekerheid vroeg ik het nog aan de gids: "Welke bomen, die we hier in de wijde omtrek zien, zijn geplant?" Het antwoord bevestigde mijn sterke vermoeden: geen enkele.

Een week later ben ik er weer geweest om nog eens goed alles in me op te nemen: veenmos, stuifzand, drie soorten

heide die op veel plekken door elkaar groeien bijna zonder Pijpestrootje maar wel Bochtige smele, hele oude en dus hoge struikheidepollen afgewisseld met veel lagere exemplaren (er is hier nog nooit geplagd of gemaaid), heel veel Klokjesgentiaan, op de natte plekken twee soorten Zonnedauw, Wolfsklauw en meer van die zeldzaamheden.

En dan die plas, gelegen in een fort met de naam 'Schaopedobbe' waarvan het wateroppervlak twee meter hoger is dan de heide eromheen. Dat zien we in de polder nauwelijks en in dit zanderige gebied in Nederland is het al helemaal niet voor te stellen dat dit bestaat!

Ik wil er graag nog eens heen, als je ook zin hebt dan organiseer ik een uitje zodat we samen kunnen reizen en eventueel een gids kunnen vragen om ons rond te leiden.

De plas in Schaopedobbe
foto Louis van Wegen

Column

Marianne Ouwerkerk

Vreemdgangers

Er zijn mensen die vinden dat ze in een verkeerd lichaam zitten. Laatst kwam ik op internet een filmpje tegen over een Noorse vrouw die zich kat voelt. Ze gedraagt zich als kat, zet een masker op en draagt een staart. Bovendien blaast ze zelfs tegen een hond als ze die tegenkomt op straat. Ik vond dat wel grappig en ben op zoek gegaan of dit vaker voorkomt. Ik stuitte op de Otherkins. (Nee, geen tikfout.) Ik dacht ook Otherskins, van " in een andere huid zitten" , maar het komt van Otherkind, een andere soort dus. Mensen die zich een dier of mythologisch wezen voelen en zich ook als zodanig gedragen.

Dat kan ook bij dieren voorkomen heb ik onlangs gemerkt, alleen zetten die geen maskertje op. Het is algemeen bekend dat een kuiken, zodra die uit het ei gekropen is, het eerste levende wezen dat ie ziet als zijn moeder beschouwt. Hij heeft geen spiegel om zijn voorkomen te vergelijken met de adoptiemoeder.

Maar dat een volwassen dier vindt dat ie in een verkeerd lichaam zit overkwam mijn nicht. Mijn nicht is een paardengek en heeft een zeer groot erf dus er moesten wat dieren bijkomen. Katten, honden, kippen, een haan, geit en nu

ook een duif. Postduif wel te verstaan. Kwam even uitrusten en blijkbaar beviel de omgeving hem wel. Hij was geringd. De eigenaar, woonachtig in Friesland, vond het teveel moeite om hem op te halen. " Duivensoep is lekker hoor" . Het is dus vast geen kampioen geweest. Een korte tijd heeft hij de kuierlatten genomen maar wist weer terug te komen. Nu is hij dikke vriendjes met de kippen en de haan. Zelfs de kat heeft hem geadopteerd. Hij loopt er tussendoor, eet met de kippen mee en gaat met ze op stok. Helemaal vergeten dat ie ooit kon vliegen.

Nu nog wachten tot het roekoerokoe verandert in toktoktok.

Streekbos wordt TOP en heeft nu een watertappunt

Eleonora de Boer

Tijdens " Recre-actief West-Friesland" op 9 september j.l. stond het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland centraal.

Voorafgaand aan de uitreiking van het plan werd een uitgebreid ontbijt bij Zorgboerderij ' t Keetje genuttigd waarbij druk gelobbyd werd. Het plan werd door middel van een indrukwekkende videopresentatie uit de doeken gedaan en een door gedeputeerde Talsma in de vorm van een in hout gevatte USB-stick in ontvangst genomen. Hier tegenover stond de overhandiging van een cheque, ter waarde van € 96.055,- door de gedeputeerde, aan het Recreatieschap Westfriesland voor de realisatie van zeven TOP's in West-Friesland. Hetgeen gepaard ging met het nodige applaus. TOP's zijn speciaal ingerichte plekken waar wandel-, fiets- en vaarroutes samenkomen, goede parkeervoorzieningen zijn, duidelijke gebiedsinformatie en horeca aanwezig is. De provincie is als samenwerkende partij nauw bij de totstandkoming van het plan betrokken geweest.

Hierna vertrok het gezelschap genodigden op de fiets naar de parkeerplaats aan de Kadijkweg om met 4 schuiten richting Streekbos te vertrekken voor de opening van het watertappunt. De onthulling van het watertappunt door het Recreatieschap Westfriesland, PWN en de ANWB gebeurde door het langzaam uitkleden van het met de drie organisatievlaggen aangeklede tappunt in het Streekbos. Het eerste water werd in champagneglazen opgevangen, waarmee de 3 partijen een toast uitbrachten op een goed

gebruik van dit zuivere water. Ook kregen de aanwezigen een beker van dit zuivere vocht aangeboden.

Het Recreatieschap wil vier van de zeven TOP' s voorzien van een watertappunt. Bij het tappunt in het Streekbos, dat in goede samenwerking met PWN, Recreatieschap en de ANWB tot stand is gekomen, zullen naar verwachting veel recreanten hun flesje vullen.

De terugtocht was een fietstocht over de fietspaden langs de Kadijk.

De onthulling van het watertappunt.
foto: Hans Verhoeven

Wat elk kind in Westfriesland eigenlijk moet weten ...

Pieter Hermans

Een dubbeleexcursie naar het Gemaal Oosterpolder en het Julianapark in Hoorn

Grofweg de helft van ons land ligt onder het zeeniveau en toch krijgen we geen natte voeten. Hoe kan dat nou? Als je het dagelijkse nieuws hoort, leest of bekijkt is elke week wel ergens in de wereld een probleem met wateroverlast door regenval, overstromingen of dijkdoorbraken.

Nou, dat hebben we in Nederland anders wel goed voor elkaar. We hebben namelijk waterschappen, organisaties met slimme mensen die ervoor zorgen dat zulke nare dingen bij ons niet of nauwelijks kunnen gebeuren.

We hebben heel veel polders in ons land. Een polder is een gebied dat onder zeeniveau ligt, maar omringd is door een dijk die het water tegen houdt. Toch komt er water in dat gebied, namelijk doordat het opborrelt uit de grond, doordat de dijk overal wel een heel klein beetje kan lekken, maar ook doordat er regen valt, soms veel, soms weinig. Als de gewassen, planten, struiken en bomen dit water niet allemaal kunnen opnemen en verdampen zouden we teveel water hebben en toch natte voeten krijgen. Daarom wordt het teveel aan water weggepompt, vroeger door windmolens en nu door gemalen.

En daar gaat nu deze excursie over; kinderen van de basisschool laten zien en beleven hoe wij als de wereldwijde Nederlandse deskundigen het water in toom kunnen houden. Ik zeg bewust niet bedwingen of overwinnen, want dat redden we nooit.

Vandaag hebben we een groep van 31 kinderen van de OBS Klipper-De Bloem, groep 5/6 met 2 juffen en een viertal begeleiders. Wil de Wit en ik geven vandaag deze excursie. Voor mij is het de eerste, echte, zelfstandige excursie als gids. Vóór die tijd ben ik wel een paar keer mee geweest met Jan Schaaf als stagiair tijdens de opleiding tot IVN Natuurgids. De luidruchtige groep komt lopend aan en is mooi op tijd.

Siem Appelman is de reguliere beheerder van dit gemaal maar is vandaag helaas verhinderd. De honneurs worden waargenomen door Jeffrey die maar al te graag het technische verhaal aan ons als gidsen overlaat.

De officiële naam van dit gebouw is Gemaal Oosterpolder en is eigendom van het Hoogheemraadschap Hollands Kwartier. Het gemaal is in 1953 gebouwd in opdracht van het toenmalige waterschap Oosterpolder. In het gemaal zijn twee pompen geplaatst, die eerder na de 2e Wereldoorlog in het kader van het Marshallplan in Zeeland dienst hebben gedaan. De pompen worden aangedreven door enorme elektromotoren. Het gemaal zorgt voor de afwatering van het gebied van de vroegere Oosterpolder en loost het water via uitstroomkokers op het Markermeer. De werking en het geheel leggen we uit aan de hand van een grote schematische afbeelding die aan de muur hangt. De kinderen zijn gretig in het opslurpen van deze kennis en stellen slimme vragen. Diverse volwassen begeleiders moeten erkennen dat zij dit ook allemaal niet wisten ondanks hun dagelijks fietsen langs dit gemaal. Het is hun nu ook eindelijk duidelijk waar dit gebouw voor dient en een nieuwe wereld gaat ook voor hen open. Binnen hangt naast allerlei andere attributen ook een oude peilstok met NAP daarop. We leggen uit wat dat betekent en hoe zo'n peilstok afgelezen moet worden. Hoorn ligt zo'n 2,20 m onder NAP!

Hierna gaan we naar buiten naar de inlaat en laten zien hoe het water uit de sloten naar binnen gepompt wordt. Er bevindt zich nogal wat vuil in het water dat een verstopping van de pompen kan geven. Dit vuil wordt door een zgn. krooshekreiniger automatisch eruit gehaald. De kinderen vinden dit prachtig en willen natuurlijk geraakt worden door de naar beneden dwarrelende waterdruppels. Het doel is echter om ze bewust te maken van de geweldige hoeveelheid rotzooi die mensen in de sloten dumpen. De grote container die er staat getuigt van deze onbezonnen en onverantwoorde omgang met ons kwetsbare milieu. Dit is ook even de gelegenheid om interactief met de kinderen over het waterleven te praten. In korte tijd weet de groep veel planten en waterdieren zoals allerlei vissen, schelpdieren en amfibieën op te lepelen.

Daarna wordt het tijd om te verzamelen en de groep in kleine groepjes van 4 à 5 kinderen te verdelen. Elke groep krijgt een verrekijker, schrijfbord, potlood en een vogelzoekkaart mee. We steken de Willemsweg over en gaan de dijk op. In de tussentijd vertellen we wat over de Westfriese Omringdijk. Bovenop bekijken we de uitlaat van het gemaal en leggen nog even uit wat het verschil is tussen Zuiderzee, IJsselmeer en Markermeer.

Dan gaan we het Julianapark in. De geplande ingang naast het Scoutinggebouw is dicht wegens werkzaamheden. Honderd meter verder rechts dalen we dan af naar het buitendijks gelegen park om vogels te spotten. Dit is natuurlijk prachtig en in korte tijd zwerft iedereen rond en is het moeilijk om de boel bij elkaar en in het gareel te houden.

Al gauw worden de eerste vogels gespot. Knobbelzwanen met jongen, meerkoeten, waterhoentjes, aalscholvers, futen en diverse soorten ganzen en meeuwen worden snel van de lijst afgestreept. Eén groepje was er heilig van overtuigd in het bos een vrouwtjes ijsvogel gezien te hebben; deze stond immers ook op de zoekkaart! Naast het leerzame onderdeel hebben ze allemaal ruim een half uur kunnen hollen en ravotten. Het blijkt dat de juffen ruim gepland hebben en we de 5 kwartier die we hadden wel een beetje kunnen overschrijden. Met één groepje kom ik langs een oude populier waar we een intens gepiep horen. Naar boven kijkend tussen de takken en bladeren ontwaren we een holte in de stam en daar komen pa en moe Grote Bonte Specht af en aan vliegen met voer voor de jonge

kindertjes specht. Deze maken met veel kabaal kenbaar dat ze een niet te stillen honger hadden. Dit is toch wel de kers op de taart voor deze kinderen, maar ook voor mezelf natuurlijk.

Terug bij het gemaal worden kijkers en schrijfspullen weer ingeleverd en worden de aantallen gespote vogels in een rap tempo opgenoemd.

Als toetje heb ik nog de opgezette beverrat uit de auto gehaald. Na een eerste aarzeling wil iedereen het dier wel aaien. De juffen deinzen in allerijl gauw terug. We hebben hier nog het verhaal verteld dat dit nazaten zijn van ontsnapte pelsdieren die een paar honderd jaar geleden geïmporteerd waren uit Noord-Amerika. Ze hebben hier geen natuurlijke vijanden en bedreigen onze dijken door er hollen door te graven. Ze moeten nu met man en macht bestreden worden om toch te voorkomen dat we alsnog natte voeten krijgen.

De kinderen zijn blij verrast met deze excursie, evenals de juffen en de begeleiders. Het heeft wel al geholpen dat er van tevoren wat aandacht in de les aan besteed is. Iedereen is er van overtuigd dat elk Nederlands kind, of althans elk Westfries kind, aan een excursie als deze zou moeten kunnen deelnemen.

Ik geef de pen door...

Irene Eekhout

Het verborgen leven van bomen. Wat ze voelen, hoe ze communiceren - ontdekkingen uit een onbekende wereld. Door Peter Wohlleben, 2016.

Volgens de cover is dit een informatief en liefdevol geschreven boek dat ons in staat stelt om het bos met nieuwe ogen te bekijken. Het is de nummer 1 op de bestsellerlijst van Der Spiegel. Het bestverkochte non-fictieboek in Duitsland van 2015.

In " Het verborgen leven van bomen" deelt boswachter Peter Wohlleben zijn diepe liefde voor het bos en bomen. Hij vertelt fascinerende verhalen over de onverwachte vaardigheden van bomen en verklaart de verbazingwekkende processen van leven, dood en wedergeboorte die hij heeft waargenomen in bossen. Want net als menselijke families wonen bomen samen met hun kinderen, communiceren ze met elkaar en ondersteunen ze elkaar in de groei.

Zo delen ze onder meer voedingsstoffen met elkaar en creëren ze een ecosysteem dat de gevolgen van extreme hitte of kou voor de hele groep vermindert. Als gevolg van dergelijke interacties kunnen bomen in een familie of groep heel oud worden, in tegenstelling tot alleenstaande bomen die het vaak moeilijker hebben. " En zo betreden we een compleet nieuwe wereld" , volgens de flap. Kijk, dat is leuk!

Peter Wohlleben is een houtvester die in de Eiffel een enorm areaal tot zijn beschikking heeft voor allerlei doeleinden. Hij leidt mensen rond, daagt ze uit om bomen en boomsoorten in alle diverse verschijningsvormen te ontdekken en te waarderen. Groeivormen, mos op de stam etc. Bovendien ontdekte hij bijvoorbeeld dat een productiebos dat voorzichtig wordt benaderd productiever is dan een bos waarin met zware machine respectloos met bomen wordt omgegaan. Hij streeft naar een gelukkig bos, in de stellige overtuiging dat mensen daar ook gelukkiger van worden. Hij zet vraagtekens bij huidig bosbouwbeleid en pleit voor een natuurlijke gang van zaken in het bos, bomen die rustig mogen groeien (onder de hoede van hun familie) en uiteindelijk veel beter in staat zijn om CO2 om te zetten in zuurstof.

Bomen zijn lerende en probleemoplossende wezens. Verwondingen kunnen ze vaak zelf helen, en ze kunnen aan elkaar doorgeven welke dieren gevaarlijk zijn en welke niet. Waardoor ze antistoffen aanmaken nog voordat een gesignaleerde vijand een andere boom kan aanvallen. Hoe? Door onderlinge communicatie. Dat is voor mij een eyeopener.

Het boek leest als een trein, is totaal niet zweverig en is zeer toegankelijk voor een breed publiek. Dat is natuurlijk een prestatie op zich van Wohlleben. Want we weten allemaal hoe gemakkelijk het is om je te verliezen in details die alleen voor ingewijden interessant zijn, maar het grote publiek niets zeggen. En dan haken mensen af. Die valkuil heeft hij vakkundig omzeild door de hoofdstukken kort te houden en een vlotte schrijfstijl te hanteren. Hij vervalt ook niet in moralisme over teloorgang van bossen, met een waarschuwend vingertje, maar vertrouwt op de verwondering die zijn verhaal oproept. Terecht.

Persoonlijk ging ik in het bos echt met andere ogen naar een sprietig Beukje kijken. Die kan namelijk best 80 jaar oud zijn. " Het verborgen leven van bomen" is een heel mooi boek om jezelf of anderen cadeau te doen. Het is o. a. te koop in de Webshop van Natuurmonumenten en kost € 20,--.

Voor het volgende nummer geef ik de pen door aan Aernout Bos.

Praktische Verdiepingscursus Vogels 2016

Hans Verhoeven

Na de Groencursus en de Natuurgidsencursus werd er door de cursisten gevraagd om aanvullende cursussen over Landschap, Vogels en Planten. Het IVN West-Friesland heeft dit opgepakt en 3 cursussen aangeboden. Helaas waren er voor de Landschapscursus te weinig aanmeldingen, maar de Planten- en Vogelcursus werden direct volkt door deelnemers.

We hebben de Verdiepingscursus Vogels als volgt aangepakt: we gaven de deelnemers 10 onderwerpen op die Jack Ursem en Hans Verhoeven konden uitdiepen. Daaruit mochten ze elk 3 onderwerpen kiezen die ze graag behandeld wilden zien. Dat werden uiteindelijk: vogels in West-Friesland, vogelgeluiden en vogelgedrag.

We startten op 10 mei met de theorieavond waar we de 3 onderwerpen uitvoerig hebben behandeld. Met behulp van een Powerpointpresentatie kon Jack aangeven waar in Noord-Holland en speciaal West-Friesland goed naar vogels kon worden gekeken. Moeilijker is het onderwerp vogelgeluiden, maar met behulp van de meegebrachte mobieltjes kon Hans aardig wat geluiden laten horen. Daarbij was belangrijk om eerst maar eens de huis-, tuin- en keukenvogels in eigen omgeving te leren kennen en dan het gebied langzaam uit te breiden. Iedere dag oefenen! Vervolgens ging Jack weer aan de slag met de Powerpoint om vogelgedrag uit te leggen. Dat is een breed terrein. Het ging om zang, alarmeren, houdingen, paarvorming, voedsel zoeken, vlucht, gewoonten en trek. Iedereen deed enthousiast mee en er werden veel vragen beantwoord.

Dan de praktijkochtenden. Vroeg uit de veren was de boodschap en warm kleden!

Op 14 mei stonden we om 6.00 u bij het gemaal op de Vooroever. Het was koud weer en er waren veel vogels. Iedereen had zich warm gekleed en een verrekijker meegenomen. Hans en Jack hadden bovendien elk een telescoop mee. Gedurende zo'n 3 uur hebben we ongeveer 500 meter afgelegd en bij elke vogel een verhaal verteld. Reacties als "Ik kende alleen maar de wilde eend en nu heb ik ineens 8 verschillende soorten gezien" en "Wat een mooie plek" lieten zien dat er werkelijk iets werd opgestoken van deze ochtend. Klappers waren wel de Blauwborst die zich even mooi liet zien en de IJsvogel die gedurende 5 minuten rondjes vloog.

Op 28 mei verschenen we om 5u30 bij de waterberging bij de Lutjebroekerweel. Nu was het helemaal prachtig weer en ook hier waren weer veel vogels te zien. Vooral het graspad tussen de bosjes leverde een aanvulling op wat betreft zangvogels. Deelnemers die de Blauwborst nog niet hadden gezien kregen nu de kans: de vogel zat minuten lang op een tak en kon prachtig in de telescoop worden gezet. Ander hoogtepunt was de Sperwer die met een prooi in de poten vlak langs kwam vliegen.

Op 18 juni waren we om 5u30 op het Zanddepôt met wederom prachtig weer. Dank zij Cees Schaper mochten we op dit normaal afgesloten terrein van Staatsbosbeheer. Dit keer besteedden we aandacht aan de zang van zangvogels. Door het bosachtige terrein waren vogels moeilijk waar te nemen en was iedereen gedwongen alleen maar te luisteren. Voor velen een openbaring. Na bijvoorbeeld het geluid van de Zwartkop onder de knie te hebben was de verbazing erg groot dat er zoveel Zwartkoppen op het terrein zaten. Ook was duidelijk dat de Fitis duidelijk in het biotoop "riet in open landschap" was te horen en niet in de bossen er omheen. Men genoot van de vele zingende vogels maar ook van het fantastische terrein waar ook een Vos zich nog even liet zien.

Na elke ochtend praktisch vogelen gingen we nabespreken onder het genot van een kop koffie in het Streekbos Paviljoen. Daar werd nog wel een uur gekeuveld over belangrijke punten die onder de aandacht gebracht moesten worden en uiteraard waren er veel vragen.

Al met al hebben de docenten wel de indruk dat ze een positieve bijdrage hebben geleverd aan het praktisch vogelen. Opdracht aan de cursisten is verder: de handvatten die Jack en Hans hebben gegeven oppakken en nu zelf in de praktijk brengen. Er zijn zoveel mooie plekken waar je naar vogels kunt kijken en luisteren! Ga mee met excursies die door verschillende vogelgidsen worden gegeven. Al die gidsen hebben ervaringen, ezelsbruggetjes en hulpmiddelen waar je van kunt leren.

Blauwborst
foto Hans Verhoeven

Paddenstoelen- studiegroep

In het najaar, de winter en het voorjaar gaat de Paddenstoelenstudiegroep het veld in om te kijken wat er zoal groeit.

Meestal in het Streekbos te Bovenkarspel, maar soms ook in het Zanddepot, De Weelen of in het Dijkgatbos in de Wieringermeer.

Er is altijd wel iets te vinden, maar de aantallen worden natuurlijk onder andere bepaald door de weersgesteldheid.

We proberen de paddenstoelen op naam te brengen. De gegevens worden genoteerd en komen uiteindelijk in de inventarisatieboeken.

We bekijken sommige paddenstoelen ook met de microscoop en hopen zo de nog ontbrekende namen te vinden. Dat is een hele studie, dus wie van puzzelen houdt kan meedoen. Daar doen zo'n 5 tot 7 mensen per keer aan mee. In de Incoteczaal richten we een heus laboratorium in met een paar microscopen.

Op de website van het IVN West-Friesland staat meer informatie. Kijk eens bij de werkgroepen, daar kun je ook de gegevens van de Paddenstoelenstudiegroep West-Friesland (PWF) vinden.

Zwerminktzwam

Echt Judasoor

Viltinktzwam

Ook in de zomer! (v.l.n.r.): Eva de Kuijer, Marianne Ouwerkerk, Ruud Schaap, Annet Groot-Prins, Mirjam Bommer, Beppie van der Wegen, Ineke Hoffer en Cees Schaper

Viltig judasoor

Grote kale inktzwam

Hazenpootje

Geschubde inktzwam

Witte kluiфzwam

Op de knieën: (v.l.n.r.) Eva de Kuijer, Wil Stelling, Annette van den Berg, Ruud Schaap, Annet Groot-Prins en Ineke Hoffer

Paddenstoelen in het Streekbos

Wil Stelling

Het is nu nog zomer als ik dit schrijf, maar de heide bloeit al en de dagen worden al korter. Straks komt er ook weer een mooie periode aan, zeker voor de paddenstoelenliefhebbers. Paddenstoelen kun je trouwens niet alleen in de herfst vinden, maar het hele jaar door. Wel groeien er in de herfst meer soorten en zijn de aantallen groter.

Bij het IVN West-Friesland is al enige tijd een groepje actief met inventariseren en onderzoeken van paddenstoelen. De gegevens over de bijeenkomsten zijn op de website te vinden onder de knop Werkgroepen/Paddenstoelenstudiegroep. We kijken vooral in het Streekbos te Bovenkarspel, waar al veel soorten zijn gevonden. In 2015 hebben we 97 soorten op naam kunnen brengen.

In Nederland komen ruim 5000 soorten voor. Dat is een enorm aantal, maar ze komen lang niet allemaal in het Streekbos voor, omdat ze bijvoorbeeld een andere grondsoort prefereren of op naaldhout groeien. Het Streekbos is nog relatief jong, er staan vrijwel uitsluitend loofbomen en de grondsoort is klei. Daardoor is het aantal soorten beperkt.

Ik ga hier een paar soorten behandelen, die u misschien kunt vinden in het Streekbos te Bovenkarspel of in uw eigen omgeving. Allereerst een aantal Inktzwammen.

Het meest bekend is de **Geschubde inktzwam** (*Coprinus comatus*). Die groeit vaak in het gras, in de berm, op bemeste grond en dikwijls op verstoorde grond. Ze kunnen ook tussen tegels of straatstenen groeien. Ongeopend is hij wit en bekleed met schubjes. Als de hoed zich open spreidt is er een ring te zien die los hangt rond de steel. De plaatjes onder de hoed zijn dan nog bleek, wittig, later als de hoed nog verder opengaat verkleuren de sporen naar zwart en vervloeien ze, waardoor ze op inkt gaan lijken. De

Geschubde Inktzwam

sporen worden dus niet door de wind verspreid, maar de iets kleverige druppels blijven aan alles zitten o.a. aan de pootjes van insecten, of de vacht van kleine diertjes en zo komen ze op een andere plaats terecht. De Geschubde inktzwam is heel vergankelijk. Al snel zie je alleen nog een steel met wat zwarte drab.

Een gelijkend familielid is de **Grote kale inktzwam** (*Coprinopsis atramentaria*). De hoed daarvan is grijsbruin en zoals de naam aangeeft zitten er geen schubben op. Wel kun je overlangse strepen over de hoed zien lopen en is de top iets bruinig. Als ze nog jong zijn lijkt het soms net of er eieren op de grond liggen. De steel heeft geen ring en is hol. Deze soort groeit vaak in bundels of groepen op dood loofhout. Soms is het hout begraven, of zijn het ondergrondse afgestorven boomwortels waar ze op staan. De dicht opeen staande plaatjes worden bij rijping van de sporen eveneens zwart van de sporen, die ook sterk verinkten.

In het Streekbos is ook heel vaak de **Gewone glimmer-inktzwam** (*Coprinellus micaceus*) te vinden. Deze soort is kleiner dan de hierboven genoemde. De hoed is 2 tot 4 cm breed, beige tot okerbruin met een donkerder top. De gehele hoed is gegroefd en bedekt met kleine glimmende korreltjes, die met een loep goed te zien zijn. De glimmertjes kun je eraf vegen en na een regenbui verdwijnen er ook vaak een aantal. De steel is witachtig, zonder ring. Ze verinkten ook, maar omdat ze kleiner zijn zien de oudere exemplaren er niet zo zwart uit als bovengenoemde soorten. Je kunt de in grote bundels groeiende soort vinden op en rond oude loofboomstronken of op liggende stammen, soms ook op begraven hout. Ze beperken zich niet tot de herfst, maar zijn bijna het hele jaar te zien, zeker als de winter heel mild is.

Nog kleiner is de **Zwerminktzwam** (*Coprinellus disseminatus*). Deze soort groeit ook in hele dichte groepen op dode stronken en stammen van loofbomen. De kleur is aanvankelijk beige tot okergeel, maar bij ouderdom worden ze grijzer. De hoedjes zijn 1 tot 2 cm breed en ook overlangs gegroefd. Met de loep kun je kleine fijne haartjes zien. De steel is wittig en soms doorschijnend. Deze soort wordt wel tot de inktzwammen gerekend, maar de zwarte sporen vervloeien niet tot inkt. De Zwerminktzwam kun je ook al in het voorjaar tegenkomen en ze zijn te vinden tot in de late herfst.

Veel zeldzamer zijn de **Grote- en de Kleine viltinktzwam** (*Coprinellus domesticus* en *Coprinellus xanthothrix*). Zij lijken erg veel op elkaar. De hoeden zijn bij beide ivoorkleurig tot okerbruin. Je ziet er bruinachtige korreltjes op. Ze staan meestal alleen, de Grote viltinktzwam op dode dikke loofhouttakken, de Kleine viltinktzwam vaker op kleinere takjes. Je kunt ze in het late voorjaar tot augustus of september tegenkomen.

De Grote viltinktzwam zelf is niet vaak te zien, maar de aanwezigheid van de zwamvlok kun je wel afleiden uit het zogeheten **Ozonium**. Dat komt ook in het Streekbos voor. Er groeit dan een viltachtige mat van oranjebruine haren over een tak heen. Toen ik het de eerste keer zag kon ik het helemaal niet thuisbrengen en je verbindt het ook niet met paddenstoelen als je het niet weet. Het is een soort

zwamvlok zonder voortplantingscellen, maar blijkt dus voornamelijk gekoppeld te zijn aan de Grote viltinktzwam.

Ook een bijzonder leuk paddenstoeltje is het **Hazenpootje** (*Coprinopsis lagopus*). Eigenlijk zijn er 15 verschillende soorten Hazenpootjes, die lastig te onderscheiden zijn in het veld. Je kunt wel kijken naar het substraat waar ze op groeien, sommigen houden vooral van mest, anderen zie je vaker op houtsnippers van loof- en naaldhout. Ook op voedselrijke grond kun je ze aantreffen. In het Streekbos zien we het Hazenpootje vaak massaal op houtsnipperhopen of op de grond. Nog jonge exemplaren zijn bedekt met talrijke vezelige schubjes. Daaronder zit het grijs of grijsbruine hoedje met voren die 1 tot 4 cm breed zijn. Bij ouderdom verdwijnen de schubjes. De hoedjes krullen dan sterk naar boven om en soms lijkt het of ze doorzichtig worden. De randen van de plaatjes zijn dan zwartig, terwijl de hoedhuid er grijswit uitziet.

Plooirokjes (zo' n 10 soorten) hoorden tot voor kort tot de Inktzwammen, maar door nieuwe wetenschappelijke inzichten zijn ze uit dit geslacht verdwenen. Ook hiervoor geldt dat ze lastig in het veld van elkaar te onderscheiden zijn. Als je niet weet om welke soort het gaat kun je ze op een hoop gooien en dan komt er officieel s.l. (= sensu lato, dat betekent in de brede zin) achter de naam. Voor het gemak houd ik het hier op het **Gewoon plooirokje** (*Parasola plicatilis*). Het Gewoon plooirokje tref je meestal op grazige grond aan. Het hoedje is beigebruin en er zitten diepe groeven in. Als het zich uitspreidt lijkt het sterk op een plooirok, vandaar de naam. Je kunt ze al in de voorzomer aantreffen tot in de vroege herfst. De steel is dun, witachtig en naar onder toe okerbruin. De zwartachtige sporen vervloeien niet tot inkt.

Behalve paddenstoelen met hoed en steel en plaatjes aan de onderkant zoals de Inktzwammen kun je ook andere vormen tegenkomen in het Streekbos. Ik noem er een paar.

Het **Echt judasoor** (*Auricularia auricula-judae*) tref je meestal aan op levende of dode takken van allerlei loofbomen, maar vooral bij Vlierstruiken. Ze zien eruit als vleeskleurige tot roodbruine oorschelpachtige vruchtlichamen, die met een klein stukje aan het hout vastzitten. Het hele jaar rond zijn ze te vinden, ze kunnen zelfs tegen vorst. Ze hebben de eigenschap te verschrompelen bij droogte en weer op te zwellen als er meer vocht in de lucht zit. De buitenkant is heel erg lichtviltig, de binnenkant is glad en glanzend.

Viltig judasoor (*Auricularia mesenterica*) is veel minder algemeen. De bovenkant is viltig en doet ook qua kleur denken aan Elfenbankjes, maar als je naar de onderkant kijkt is het een gerimpeld zijdeachtig oppervlak zonder poriën. Hij voelt heel vlezig aan, en is duidelijk veel dikker dan het Echt judasoor. Je kunt hem het hele jaar door vinden op stammen en stronken van loofhout. Het meest op lepenhout.

Er bestaat ook nog een **Vals judasoor**, maar dat hebben we hier niet waargenomen. Die groeit vooral aan de kuststreek.

Een hele leuke soort vind ik de **Witte kluiwzwam** (*Helvela crispa*). In Nederland zijn 22 soorten kluiwzwammen bekend volgens de Verspreidingsatlas, de meeste zijn matig algemeen tot uiterst zeldzaam. Het uiterlijk van de Witte kluiwzwam doet inderdaad onmiddellijk denken aan een kluiw. Het zijn vrij forse paddenstoelen, ze kunnen wel 15 cm hoog worden. De steel is wit en overlans geribbeld met holtes erin. De "hoed" is iets donkerder dan de steel. Crèmekleurig tot grijzig. Ik zet hoed tussen aanhalingstekens, omdat die behoorlijk geplooid en gegolfd en gerimpeld is. Alsof ie ergens klemgezeten heeft en daardoor enigszins verkreukeld is. Ze hebben een voorkeur voor kalkachtige plaatsen en in het Streekbos kun je ze bijvoorbeeld vinden langs de schelpenpaden.

Plooirokje

WFO

.....
mr. Hans van der Horst
mr. Anna Bakker
mr. Kees van Duin

Net iets meer notaris

Burgemeester Schrijnderlaan 2 . 1613 JW . Grootebroek
Zuiderkerplein 9 . 1601 NK . Enkhuizen
T (0228) 51 24 44 . F (0228) 51 52 03
info@wfonotarissen.nl . www.wfonotarissen.nl

Natuurwerkdag Ecoproject – elke dag natuurwerkdag

Louis van Wegen

Zaterdag 5 november verzamelen we om 9 uur met koffie in het Streekbos Paviljoen en om 9.30 uur gaan we aan de slag in het Ecoproject.

Elke dag van het jaar kan er gewerkt worden in het Ecoproject, sommigen van ons doen dat regelmatig op eigen houtje. Samen met andere vrijwilligers werken is heel gezellig, dat bleek wel weer toen Willem Kaagman (zie foto) de leiding nam over het hooien op 13 augustus.

De IVN-vrijwilligers dragen nu al twintig jaar hun steentje bij aan het onderhoud van dit deel in het Streekbos en dat werpt zijn vruchten af. Dat blijkt o.a. uit de waardering van de bezoekers die ik spreek. Zo is bijvoorbeeld vanaf de uitkijkpost de plas goed te overzien zodat de IJsvogels die hier foerageren gefotografeerd kunnen worden. Het is ook fijn om niet lastig gevallen te worden door honden als je rond loopt met een zware camera en dat je daarmee overal kunt knielen of zitten zonder vies te worden van hondenpoep (zie foto).

En waar vind je nog zoveel bloeiende Kleine kaardenbollen en andere planten in het openbare groen aan het einde van de zomer? Let ook op de grote variatie van de begroeiing: open water, oevervegetatie, lage kruidachtige vegetatie, hoge kruidachtige vegetatie, lage struiklaag, hoge struiklaag, kleine bomen, grote bomen. Deze variatie is niet vanzelfsprekend, maar bewust gevormd door de vrijwilligers t.b.v. toename van de biodiversiteit.

Als je verhinderd bent dan kun je iemand anders vragen om ons te helpen en kennis te maken met de andere vrijwilligers die het Ecoproject zo mooi en interessant maken, we hebben nog veel plannen en buiten dat is er ook nog veel te doen!

Willem Kaagman
foto Louis van Wegen

Ideale plek om te fotograferen
foto Louis van Wegen

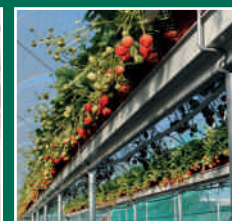
ABZ SEEDS
GOURMET STRAWBERRIES

*Internationaal specialist
in aardbei F1 hybriden*

ABZ Seeds is een Hollands veredelingsbedrijf welke zich volledig toelegt op de ontwikkeling van F1-hybride aardbeirassen, vermeerderd door zaad.

Met onze aardbeiplant Delizz® kan iedereen op een eenvoudige manier thuis aardbeien kweken.

Vanuit ons mooie pand Holland Strawberry House aan de Vleetweg in Andijk werken wij met een enthousiast team aan de verdere ontwikkeling van F1-hybride aardbeirassen, omdat wij iets willen betekenen voor liefhebbers van aardbeien over de gehele wereld.

Vleetweg 12 | 1619 PR Andijk | Holland
T.: +31 228 515280 | info@abz-strawberry.nl
www.abz-strawberry.com

HOLLAND STRAWBERRY HOUSE

Scharrelkids

Jouw eigen pagina

In de herfst zie je veel paddenstoelen. Sommige zijn heel lekker maar van andere kun je ziek worden of zelfs doodgaan. Daarom moet je ze maar niet plukken. Weet je dat je zelf lekkere paddenstoeltjes kunt maken? Daar heb je voor nodig: een kleine gekookte aardappel (krieltje), een tomaatje en een tube mayonaise. Leg de aardappel op je bordje. Snij de tomaat door de helft, haal al het zachte spul weg en zet je hem op je aardappel. Knijp dan voorzichtig kleine dotjes mayonaise op de tomaat. Dan doe je nog wat groene groente (bijv. doperwtjes of spinazie) er omheen. Nou dat

Zoek de 10 verschillen. Daarna kun je de plaatjes kleuren.

In de herfst vind je de meeste paddenstoelen.

Een paddenstoel groeit uit een klein zaadje.

We noemen dat een spore.

Uit die spore groeit een draadje.

Dat draadje wordt groter en het krijgt zijdraadjes.

Die draadjes maken knopjes.

Dat is het begin van een paddenstoel.

Als een klein bolletje komt hij boven de grond.

Dan groeien de steel en de hoed.

Onder de hoed zitten velletjes.

Deze velletjes noemen we plaatjes. Daar zitten de sporen tussen.

Laat de paddenstoelen staan, anders groeien er volgend jaar geen nieuwe paddenstoelen want de sporen moeten eerst op de grond vallen.

De vliegenschwam is een mooie paddenstoel.

Toch is hij gevaarlijk, want hij is giftig.

Ondergronds boothuis

Bestuur IVN West-Friesland

Eindelijk is het dan zover!! Dankzij de sponsors, Westfriesland Fonds, Rabobank West-Friesland, WFO notarissen, Autobedrijf Julius uit Blokker, het Hoogheemraadschap en zelfs door giften van eigen leden is de realisatie van een nieuw ondergronds boothuis mogelijk geworden. Ook de uitvoerders van het project, Fa. D.Koper, Slagtech b.v., MK installatietechniek en Recreatieschap Westfriesland deden nog een duit in het zakje. Samen staan we sterk, kunnen we dus wel zeggen.

Uiteraard zijn alle hiervoor benodigde vergunningen ook voor elkaar. De klus zal medio oktober een aanvang krijgen en twee weken in beslag nemen.

Als je met je gezicht naar het Streekbos Paviljoen staat komt rechts hiervan het IVN-botenhuis, uiteraard met de nieuwste beveiliging. Met een eigen steiger, zodat de passagiers daar in en uit kunnen stappen. Het prachtige en uitgekende hekwerk ter afsluiting is ontworpen door Theo Ruiter (zie de situatietekening)

Een éénmalige gift als waardering voor aanvullende onkos-

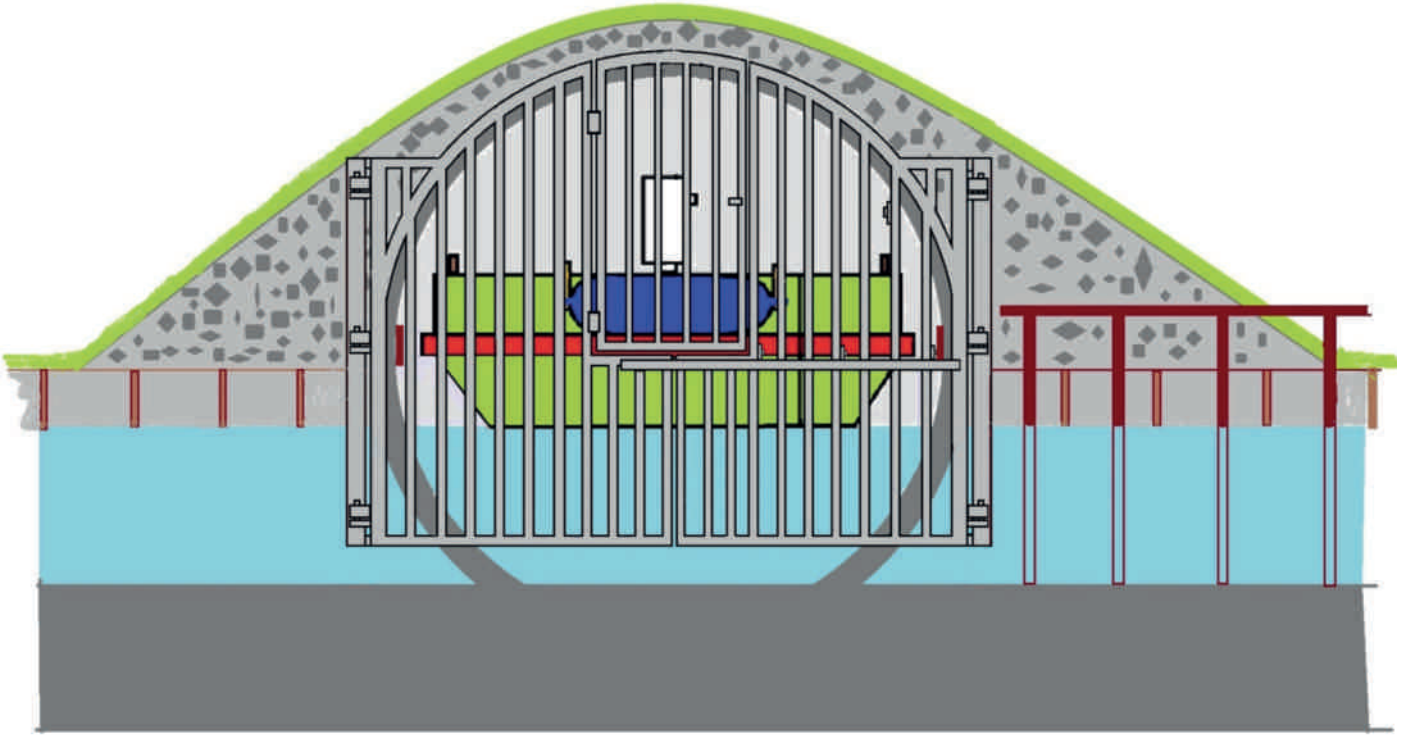
ten van dit botenhuis stellen we erg op prijs. Wie draagt IVN 'te water' een warm hart toe? Doneren kan op IBAN NL13 RABO 0167760157 ten name van IVN Afd. West-Friesland. Met héél veel dank!

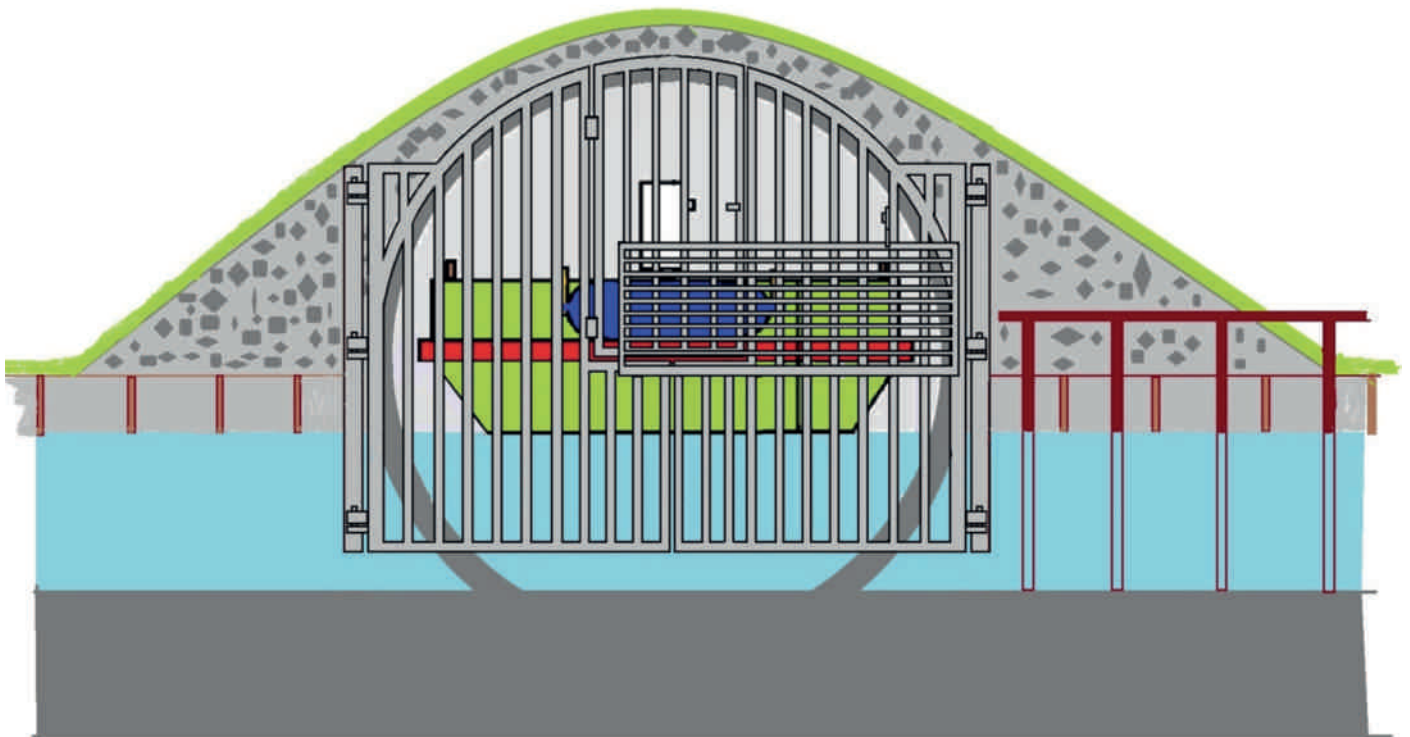
Autobedrijf Julius B.V.

Boothuis in landschap afbeelding Theo Ruiter

Boothuis klep open
afbeelding Theo Ruiter

Boothuis klep dicht
afbeelding Theo Ruiter

Activiteitenoverzicht IVN WF oktober t/m december 2016

Zondag 2 oktober

Volwassenenactiviteit:

Ontdek het Zanddepôt

Wandeling door afgesloten natuurgebied met een bijzondere historie, flora en fauna. Verzamelen bij poort SSB, Dijkgraaf Grootweg/Grootslagweg Andijk om 14.00 uur bij IVN-vlag.

Met special over water t.g.v. het Weekend van de Wetenschap.

Maandag 3 oktober

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie paddenstoelen in De Weelen door Paddenstoelenstudiegroep PWF.

Verzamelen bij IVN in het Streekbos Paviljoen, om 12.30 uur. Tot 15.00 uur inventariseren. Daarna volgt van 15.00 - 17.00 uur microscopisch onderzoek van de gevonden zwammen in het Paviljoen.

Informatie en opgave: Wil Stelling 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Zaterdag 8 oktober

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie Ecoproject

Help mee om de flora en fauna in kaart te brengen. Verzamelen om 9.00 uur, start 9.30 uur om daarna tot de middag te inventariseren.

Informatie : Hans Verhoeven 06 18903922.

Zondag 9 oktober

Volwassenenactiviteit:

Leven in de bronstijd

Een lezing over West-Friese archeologie met presentatie van voorwerpen uit de bronstijd. Frank Pennekamp vertelt over het ontstaan van West-Friesland tot en met de bronstijd. Aanvang 14.00 uur in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

Maandag 10 oktober

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie Egboetswater

Meehelpen de flora en fauna te onderzoeken en in kaart te brengen.

Aanvang 13.00 uur bij Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert. Informatie : Ria de Graaf 06 40392703.

Zondag 16 oktober

Gezinsactiviteit:

Wonderpadwandeling

Een ruik-, voel- en hoorwandeling voor visueel gehandicapten door het Streekbos o.l.v. IVN-gidsen langs genummerde routes.

Start om 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

Aanmelden bij Irene Eekhout, 06 15614849.

Zondag 16 oktober

Gezinsactiviteit:

Vroege vogels in het Egboetswater

Start vogelexcursie met Jan Flink om 9.00 uur bij Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert.

Pas schoeisel en kleding aan. IVN heeft verrekijkers beschikbaar.

Zondag 16 oktober

Gezinsactiviteit:

Rotary Paddenstoelendag in het Julianapark Hoorn

Grote manifestatie voor het goede doel van 11.00-16.00 uur. O.a. medewerking van IVN met kraam en natuurwandeling.

Maandag 17 oktober

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie paddenstoelen in het Zanddepôt door Paddenstoelen studiegroep PWF

Verzamelen bij IVN in het Streekbos Paviljoen, om 12.30 uur. Tot 15.00 uur inventariseren. Daarna volgt van 15.00 - 17.00 uur microscopisch onderzoek van de gevonden zwammen in het Paviljoen.

Informatie en opgave: Wil Stelling 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Donderdag 20 oktober

Kinderactiviteit:

Poppenvoorstelling Maurits Muis

Om 14.00 uur en 15.00 uur start een voorstelling in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen. Mychel Cornelissen beleeft met zijn poppen allerlei spannende dierenavonturen. Kosten: € 1 p.p.

Opgave: Frieda Bus 0228 541489.

Zondag 23 oktober

Gezinsactiviteit:

Ratten als huisdier

Rationia laat zien hoe schoon en intelligent tamme ratten zijn.

Inloop-informatiemiddag van 14.00 - 16.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Zie www.rodentclubrattonia.com voor meer informatie.

Zaterdag 29 oktober

Gezinsactiviteit:

Nacht van de nacht Streekbos

Zoek samen met IVN-gidsen de duistere stilte van het bos op.

Pas kleding aan bij nat weer. Start om 18.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Neem een zaklantaarn mee.

Zaterdag 29 oktober

Gezinsactiviteit:

Nacht van de nacht Egboetswater

Spannende en leerzame tocht met Jan Flink.

Start om 18.30 uur bij Het Egboetje in Oostwoud, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert. Doe laarzen aan en neem een zaklantaarn mee. Het belang van donkere nachten blijft voor dier, mens en aarde van actueel belang.

Zondag 30 oktober

Gezinsactiviteit:

Kringlopen in het Streekbos

Maak op een speelse manier een bewustwordingswandeling met thema " Hoe gaan we om met natuur en milieu" . Start 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

Zondag 30 oktober

Gezinsactiviteit:

Paddenstoelen in het Egboetswater

Start zwammentocht 14.00 uur bij Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert.

Maandag 31 oktober

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie paddenstoelen in het Streekbos door Paddenstoelen studiegroep PWF Verzamelen bij IVN in het Streekbos Paviljoen, om 12.30 uur. Tot 15.00 uur inventariseren. Daarna volgt van 15.00 - 17.00 uur microscopisch onderzoek van de gevonden zwammen in het Paviljoen. Informatie en opgave: Wil Stelling 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Zaterdag 5 november

Volwassenenactiviteit:

Natuurwerkdag Ecoproject

Start klusdag om 9.00 uur met koffie bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Gereedschap aanwezig. Opgave: 0228 516367 na 19.00 uur of w.kaagman@ivn-westfriesland.nl

Zondag 6 november

Gezinsactiviteit:

Paddenstoelen in het Streekbos Betoverd door de herfst

Van speekzwam tot elfenbankje. Boswandeling met paddenstoelenquiz o.l.v. twee gidsen. Start om 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

Zaterdag 12 november

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie Ecoproject

Help mee om de flora en fauna in kaart te brengen. Verzamelen om 9.00 uur, start 9.30 uur om daarna tot de middag te inventariseren. Informatie: Hans Verhoeven 06 18903922.

Zaterdag 12 november

Volwassenenactiviteit:

Knotten ergens in de regio door de Knotwerkgroep

Help het landschap mooier maken en behoud de knotwilgen. Informatie en opgave: Rob Rijswijk, 0228 561642.

Zondag 13 november

Kinderactiviteit:

Vogelvoer voor wintergasten

Aanvang 14.00 uur in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen. Maak je eigen vogelsmulkrans. Kosten € 3,- per creatie. Aanmelden: Marianne Ouwkerk, 0228 582303.

Maandag 14 november

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie paddenstoelen in het Dijkgatsbos door Paddenstoelen studiegroep PWF Verzamelen bij IVN in het Streekbos Paviljoen, om 12.30 uur. Tot 17.00 uur inventariseren. Locatie onder voorbehoud. Er is geen microscopie.

Informatie en opgave: Wil Stelling 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Maandag 14 november

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie Egboetswater

Meehelpen de flora en fauna te onderzoeken en in kaart te brengen. Aanvang 13.00 uur bij Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert. Informatie: Ria de Graaf 06 40392703.

Zondag 20 november

Boekenmarkt

Van 12.00 - 16.00 uur koopjes halen bij IVN in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen. 2e hands boeken voor mooie prijsjes.

Boeken over? Afgeven bij IVN-balie of bel 06 187 244 02 om uw boeken op te laten halen.

Zaterdag 26 november

Volwassenenactiviteit:

Knotten ergens in de regio door de Knotwerkgroep

Help het landschap mooier maken en behoud de knotwilgen. Informatie en opgave: Rob Rijswijk, 0228 561642.

Zondag 27 november

Gezinsactiviteit:

Repair café en duurzaamheid

Kapotte spullen weggooien? Mooi niet! IVN organiseert samen met het klusteam van Netwerk Hoorn een inloop--informatiemiddag over hergebruik en reparatie. Bezoekers mogen onder begeleiding enkele elektronische apparaten uit elkaar halen. Aanvang 14.00 uur in het Streekbos Paviljoen.

Maandag 28 november

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie paddenstoelen in het Streekbos door Paddenstoelen studiegroep PWF Verzamelen bij IVN in het Streekbos Paviljoen, om 12.30 uur. Tot 15.00 uur inventariseren. Daarna volgt van 15.00 - 17.00 uur microscopisch onderzoek van de gevonden zwammen in het Paviljoen. Informatie en opgave: Wil Stelling 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Zaterdag 10 december

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie Ecoproject

Help mee om de flora en fauna in kaart te brengen. Verzamelen om 9.00 uur, start 9.30 uur om daarna tot de middag te inventariseren. Informatie :Hans Verhoeven 06 18903922.

Zaterdag 10 december

Volwassenenactiviteit:

Knotten ergens in de regio door de Knotwerkgroep

Help het landschap mooier maken en behoud de knotwilgen. Informatie en opgave: Rob Rijswijk, 0228 561642.

Zondag 11 december

Gezinsactiviteit:

Uilenwijsheid

Luc Smit is beschermer van o.a. kerkuilen.
Hij geeft van 14.00 - 15.00 uur een lezing over uilen bij IVN in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen. Daarna mogen kinderen uilenballen uitpluizen tot 16.00 uur. Neem een pincet en tandenborstel mee.

Maandag 12 december

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie paddenstoelen in het Streekbos door Paddenstoelen studiegroep PWF

Verzamelen bij IVN in het Streekbos Paviljoen, om 12.30 uur. Tot 15.00 uur inventariseren. Daarna volgt van 15.00 - 17.00 uur microscopisch onderzoek van de gevonden zwammen in het Paviljoen. Informatie en opgave: Wil Stelling 0228 315307 of w.stelling@ivn-westfriesland.nl

Maandag 12 december

Volwassenenactiviteit:

Inventarisatie Egboetswater

Meehelpen de flora en fauna te onderzoeken en in kaart te brengen.

Aanvang 13.00 uur bij Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert. Informatie: Ria de Graaf 06 40392703.

Zaterdag 24 december

Gezinsactiviteit:

Alternatieve kerstnacht

Kerstsfeer in het stro tussen de schapen en hun pasgeboren lammeren.

Open stal van 17.00-20.00 uur op de biologische schapenkaasboerderij Schapenstreek (via de Kadijkweg) aan De Gouw 57a, 1614 MB Lutjebroek. Gratis entree.

Tijdens de feestdagen is IVN West-Friesland gesloten. Deelname aan activiteiten is kosteloos, tenzij anders vermeld. Men kan een vrijwillige bijdrage geven of lid worden. Het lidmaatschap kost € 22,50 per jaar. Leden ontvangen het afdelingsblad Alchemilla en het landelijke IVN-blad Mens en Natuur.

incotec

the seed enhancement company

Vrijwilligersuitje 2016

Jans Wiersum

Het voelt dubbel om nu zonder Adri verder vorm te moeten geven aan ons jaarlijks uitje op zaterdag 1 oktober, maar zij zou volgens mij niet anders gewild hebben dan dat het door gaat, dus bij dezen.

We vertrekken 's morgens om half tien vanuit het SP (verdeling auto's ter plekke) of om tien uur vanuit Hoorn (verdeling auto's parkeerplaats Mac Donalds) richting Hortus Alkmaar, Berenkoog 37, waar de koffie klaar staat en er om elf uur door een enthousiaste gids een rondleiding verzorgd wordt. Vervolgens nuttigen wij daar onze zelf meegebrachte lunch (voor drinken wordt gezorgd) en stappen dan in Alkmaar op een boot, die ons in elke gewenste richting vaart. Voor wie wil kan er dan nog samen gegeten worden en anders gaan we hopelijk moe, maar voldaan weer naar huis.

Opgave voor 21 september, liefst per mail naar janswiersum@gmail.com of anders 06 18724402

Muntvlinder
foto Lisbeth van Lintel

Leuke reactie

Rudolf Bohlmeijer, Brummen

Aan alle Westfriese IVN-ers,

Je hoort zoveel over het feit, dat via internet er van alles over iedereen te vinden is, dus ik dacht: ik typ eens mijn eigen naam in en zie dan wel wat er tevoorschijn komt. Tot mijn grote verrassing kwam ik uit bij jullie blad "De Alchemilla". Doorscrollend kwam ik terecht bij een artikel over het 40-jarig jubileum (2012, jg. 40 nr 2 red.) en nog verder vond ik inderdaad mijn eigen naam! Ook andere namen van toen kwam ik tegen. Zoiets wekt natuurlijk de nodige herinneringen.

In 1971 woonde ik met mijn vrouw al enkele jaren in Hoogkarspel, was al langer lid van het IVN-Amsterdam, toen ik in contact kwam met de voormalig schoolmeester in Hoogkarspel, toen leraar biologie elders, Jaap Kranenburg, die het plan opperde om een soort natuurgroepje te vormen. Ik opperde toen het idee om dat onder de paraplu van het IVN te doen. We betrokken nog enkele geïnteresseerden bij dat idee, waaronder Cor de Gans en zo werd IVN-West-Friesland geboren. Aanvankelijk beperkt tot het gebied tussen Blokker en Grootebroek, later werd het heel West-Friesland.

In 1975 zijn wij verhuisd naar Deventer, maar ik meen te weten, dat de afdeling later gesplitst werd omdat het gebied te groot was om werkbaar te zijn. Het is heel leuk om te merken, dat na zoveel jaar, een bescheiden clubje, dat ik heb mee opgericht, nog altijd bestaat en bloeiend is.

Ledenmutaties 3e kwartaal 2016

Rob den Hartog

Inschrijvingen

15-06-2016 Mevr. S. van Houten, Hoorn
18-06-2016 Mevr. H. Breg, Andijk
12-07-2016 Mevr. A. van Merkesteyn, Grootebroek
13-07-2016 Dhr. H. Pauw, Waarland
20-07-2016 Mevr. D. Bloemhard, Hoorn
20-07-2016 Mevr. L. van Dantzig, Bovenkarspel
20-07-2016 Mevr. P. Kwakman, Grootebroek

Uitschrijvingen

22-07-2016 Mevr. A. Bozelie-Scheerman, Medemblik
25-07-2016 Dhr. A. Robacher, Hauwert

Totaal aantal leden en donateurs: 284

Gedicht voor u opgezocht door Joke Tilgenkamp met een knipoog naar de IVN'ners die met kinderen werken

Opdracht

Het lijkt maar weinig wat ik zag
op deze najaarsmiddag.
Ik liep wat doelloos door de stad
omdat ik niets om handen had,

en heb in een plantsoen gezien
een meisje van een jaar of tien
dat bladeren tezamen bond
die zij onder bomen vond.

Misschien dat het een opdracht was,
een herfststukje voor in de klas,
maar zij droeg alles voor zich heen
als Birnam Wood naar Dunsinane. *)

Het was alsof, terwijl ik keek
de tijd weer omgekeerd verstreek,
en of ik, zonder spijt of schuld,
een kinderhart is zo gevuld,

daar zelf iets aan het zoeken was
waar ik, een leven later pas,
van weet dat het onmisbaar is
nu ik het mis.

Jean Pierre Rawie (1951)

uit: *Wij hebben alles nog te goed*, 2001.

*) 'The Birnam Wood' is een verwijzing (via een scene van het toneelstuk Macbeth van Shakespeare) naar soldaten zoals die in oude tijden gecamoufleerd met takken door de bossen trokken, op weg naar hun overwinning (door 'Birnam Wood naar Dunsinane hill')

Indien onbestelbaar retour: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

